

Opinia do ustawy o opłatach abonamentowych

Ustawa o opłatach abonamentowych stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 września 2004 r., uznającego za niezgodny z Konstytucją art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie, w jakim ustanawia on kompetencję Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do ustalania opłat abonamentowych, oraz art. 48 ust. 3 tej ustawy, który przekazuje do regulacji rozporządzeniem sprawy o istotnym znaczeniu dla konstrukcji tej daniny publicznej. Trybunał Konstytucyjny nie zanegował zasadności merytorycznej instytucji abonamentu, stąd w celu uniknięcia luki prawnej odroczył termin utraty mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów do dnia 30 września 2005 r.

Ustawa uchwalona przez Sejm w dużej mierze stanowi powielenie dotychczas obowiązujących regulacji dotyczących abonamentu radiowo – telewizyjnego zawartych w rozdziale 7 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Najważniejsze różnice proponowanej regulacji w odniesieniu do dotychczasowego stanu prawnego to:

- 1) uzupełnienie katalogu podmiotów uiszczających jedną opłatę abonamentową niezależnie od liczby używanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych o niepubliczne jednostki organizacyjne systemu oświaty oraz niepaństwowe szkoły wyższe;
- 2) wprowadzenie definicji gospodarstwa domowego;
- 3) określenie wysokości opłat abonamentowych jako części minimalnego wynagrodzenia za pracę, z możliwością obniżenia tej opłaty w drodze rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, przy czym ustawa nie określa maksymalnej wartości tego obniżenia;
- 4) wprowadzenie zasady, iż zwolnienia od opłat abonamentowych nie przysługują osobom pozostającym we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami,

które ukończyły 26 lat, jeżeli osoby te nie są zwolnione od obowiązku uiszczania abonamentu;

- 5) rozciągnięcie egzekucji administracyjnej na opłaty abonamentowe oraz wprowadzenie zasady naliczania odsetek w wysokości określonej dla zaległości podatkowych w przypadku opóźnienia w ich uiszczaniu;
- 6) umożliwienie umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości z tytułu opłaty za używanie niezarejestrowanego odbiornika i odsetek od tej opłaty;
- 7) nałożenie na spółki radiofonii i telewizji publicznej obowiązku przygotowania i publicznego udostępnienia corocznego sprawozdania z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej, ze wskazaniem środków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań realizowanych w ramach tej misji.

Ustawa uzależnia zachowanie dotychczasowych uprawnień do zwolnień od opłat abonamentowych od złożenia w ciągu roku oświadczenia o spełnianiu warunków do korzystania z tych zwolnień, co oznacza, że bezskuteczny upływ terminu przesądza, iż abonent nie ma prawa do zwolnień od opłat od dnia wejścia ustawy w życie. Ponadto, zgodnie z ustawą, do 30 września 2005 r. opłaty abonamentowe będą pobierane w dotychczasowej wysokości, a do końca czerwca 2005 r. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określi wysokość abonamentu na ostatni kwartał roku 2005 oraz na rok 2006.

Uwagi do ustawy:

- 1) w art. 3 ust. 2 ustawa wyznacza termin na ogłoszenie stawek kwotowych opłat abonamentowych do dnia 30 kwietnia, podczas gdy w ust. 5 przewiduje datę 31 maja na określenie stawek tych opłat poniżej poziomu wynikającego z ustawy. Można to odczytać w taki sposób, że ogłoszenie stawek kwotowych jest obligatoryjne, a następnie w rozporządzeniu można je obniżyć. Powodowałoby to niepotrzebne zamieszanie w kwestii wysokości opłat obowiązujących w następnym roku. Proponuję ujednoczenie tych dat i przyjęcie w obu przypadkach daty 31 maja. Będzie wówczas jasne, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji może skorzystać w danym roku tylko z jednego z tych uprawnień (taką konstrukcją przyjęto w art. 14 ust. 1). Nawet interpretując w/w przepisy jako upoważniające do wyboru jednej tylko formy ustalenia wysokości opłaty, należy zauważyć, iż układ dat jest wadliwy, bowiem o wydaniu rozporządzenia Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji musiałaby zdecydować do 30 kwietnia i dać temu wyraz poprzez nieogłoszenie do tego czasu stawek opłat zgodnie z art. 3 ust. 2, a mogłoby to okazać się

niemożliwe ze względu na termin (30 kwietnia) złożenia założeń programowo – finansowych, które mają być brane pod uwagę przy wydawaniu rozporządzenia;

- 2) pomiędzy art. 4 ust. 3 i ust. 5 pkt 2 istnieje niespójność wynikająca z rozszerzenia w ust. 3 zakresu warunków, których ma dotyczyć oświadczenie, bez uwzględnienia tego w delegacji do wydania rozporządzenia określającego wzór tego oświadczenia (oświadczenie: "o spełnianiu warunków" - ust. 3, "o spełnianiu warunku" – ust. 5) .
Proponuję usunięcie tej niespójności poprzez wprowadzenie następującej poprawki:

- w art. 4:

- a) w ust. 3 skreśla się wyrazy ", o których mowa w ust. 1 i 2,"
b) w ust. 5 w pkt 2 skreśla się wyrazy "o spełnianiu warunku";
- 3) zgodnie z art. 7 ust. 2 minister łączności sprawuje nadzór m. in. nad wykonywaniem kontroli obowiązku pobierania opłaty abonamentowej, co nie jest rozwiązaniem właściwym, ponieważ, jak się wydaje, powinien on sprawować nadzór nad wykonywaniem przez operatora publicznego kontroli, o której mowa w art. 7 ust. 1, czyli m. in. kontroli wykonywania obowiązku uiszczania tej opłaty; proponuję zastąpienie w ust. 2 wyrazu "pobierania" wyrazem "uiszczania" oraz po wyrazach "wykonywaniem kontroli" dodanie wyrazu "realizacji"; ma to znaczenie także dlatego, że w ust. 5 następuje odesłanie do obowiązków określonych w ust. 2, w związku z czym kierownik jednostki operatora publicznego miałby prawo żądania wykonania w drodze egzekucji obowiązku pobierania opłaty a nie jej uiszczania;
- 4) w art. 8 proponuję uzupełnić ust. 2 poprzez dodanie na końcu wyrazów ", o których mowa w art. 26 ust. 2 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji". Jest to przepis identyczny z dotychczasowym art. 50 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, niemniej jednak to, co było jasne na tle tej ustawy, wymaga doprecyzowania w ustawie o opłatach abonamentowych, która nie wyjaśnia, co się kryje pod pojęciem "spółek";
- 5) w art. 11 proponuję, aby pkt 5 otrzymał brzmienie:

"5) w art. 30 uchyla się ust. 6;"

Przepis art. 30 ust. 6 stanowi powtórzenie części art. 8 ust. 2 ustawy o opłatach abonamentowych, który odnosi się do wszystkich spółek publicznej radiofonii i telewizji, w tym "Telewizji Polskiej", wskazując jednocześnie podstawy ustalenia sposobu podziału wpływów pomiędzy te spółki.

Opracowała Aleksandra Skorupka